

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director : DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultăței de Drept din Iași, fost. Procuror-general la Inalta Curte de Casație

Prim-Redactor : EMANOIL DAN

Licențiat în drept, avocat

Redactor-proprietar : I. S. CODREANU

Licențiat în drept și științe de Stat, avocat

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla . . . 45 lei
 6 luni . . . . . 20 »
 3 luni . . . . . 10 »
 Streinătate 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

Apare de două ori pe săptămână
 sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI, 5

Lângă Palatul Justiției

= TELEFON 16/98 =

SUMAR

— Considerațiuni generale asupra delictelor și quasi-delictelor ca surse de obligațiuni în Codul civil German și român (urmăre) de d-l judecător *Dem. Polichron*;

JURISPRUDENȚĂ

— Curtea de Casație s. I: *Penelope Colonel C. Soreseu cu Thoma Metaxa și alții* (Minorii n'au acțiune contra creditorului ipotecar pentru anularea ipotecei făcută pe baza autorizațiunei Trib. cu formele legale, în cazul când banii împrumutați sau întrebuițat de către tutoare în alt scop de cât în interesul minorilor, întrucât creditorul n'are obligațiunea d'a supraveghea la întrebuițarea banilor împrumutați);

— Curtea de ape Buc. s. III: *Ministerul Cultelor* cîr *Al. Fălcoianu* (Lucrurile afectate cultului religios nu pot face obiectul unei transacțiuni, nu se pot vinde nici cumpără);

Trib. Ilfov s. II comercială: *S. L. Cornea cu Banca de Credit Român* (Este admisibilă cererea de perimare a unei acțiuni cambiale lasată în părăsire mai mult de un an, legea excepțională a moratoriului din 23 Decembrie 914 neputând-o împiedica);

Judecătoria Ocol. Rural Arcești-Romanați: *Andrei Smedescu cu Vasile Drăgan* (Despre cumpărătorul de drepturi succesoriale și rolul său în acțiunea de partaj);

Rezumatele Jurisprudenței Curței noastre de casație

— *Casație s. I*: Contracte. — Clauză rezolutorie. — Efecte. — Culpă părții față de care se invoacă. — Inchiriere. — Proprietar. — Chiriaș. Turburarea folosinței. — Plata chiriei. — Refuz. — Lipsa de culpă. — Instanța de apel. — Hotărâre. — Considerente. — Dispozitiv. — Eroare grosieră de fapt. — Casare. — Art. 1439, 1420 și 1427 cod. civil.

— *Casație s. II*: Delict de presă. — Persoană responsabilă civilmente. — Prescripția acțiunii civile de daune. — Art. 593 și 594 pr. penală.

— *Casație s. III*: Industrie națională. — Acordarea avantajelor legii industriale. — Dacă ele încetează în caz de schimbarea proprietarului fabricii. — Art. 1 legea pentru încurajarea industriei naționale.

CONSIDERAȚIUNI GENERALE

asupra

Delictelor și Quasi Delictelor ca surse de obligațiuni în codul civil German și Român

(Urmare)*

Responsabilitatea pentru altul

Principiul responsabilităței pentru altul, e pus de codul german în 2 articole: 831 și 832. În primul caz e vorba de responsabilitatea pentru faptele prepusulului și în cel de al 2-lea, de responsabilitatea persoanelor, cari în virtutca legii sunt obligate, să supravegheze pe minori sau pe acei cari, din cauza

stărei lor fizice ori intelectuale, au nevoie de o atare supraveghere.

În cel dintâiu caz, acela care însărcinează pe un altul cu o operațiune, e obligat la desdăunarea pagubei, pe care acesta o pricinuește pe nedrept altuia, cu ocaziunea executării operațiunii. Obligațiunea de despăgubire nu are loc însă, când comitentul cu ocaziunea alegerei prepusulului și întrucât el a procurat aparatele sau utensilele, sau are să conducă chiar el executarea cu ocaziunea procurării sau a conducerii, a pus îngrijirea necesară, cerută în raporturile obișnuite, sau dacă, chiar cu aceste precauțiuni, dauna tot ar fi avut loc. Aceași responsabilitate se resfrânge asupra aceluia care, prin contract a luat asupra sa, îndatoririle ce incumbă comitentului. (art. 831).

Din analiza dispozițiunei art. 831, se vede ușor că — spre deosebire de codul nostru civil — responsabilitatea comitentului, pentru daunele pe nedrept cauzate altuia de prepusul său, se fondează, pe o prezunție de culpă.

Patronul său comitentul va răspunde de pagubele pricinuite altuia de către prepusi săi, numai sub condițiunea ca el să se găsească în culpă, fie în privința alegerei pe care a făcut-o în persoana prepusulului său, fie în cazul când el trebuia să procure aparatele sau să conducă operațiunea, că n'a luat toate precauțiunile necesare.

Din împrejurarea că, patronul nu răspunde pentru daunele cauzate de prepusi săi, decăd stabilindu-se o culpă în contra sa, reese că, el va fi apărat de responsabilitate, oridecâteori va dovedi — și proba o va face el, întrucât asupra lui apasă o prezunție de culpă — că, a luat toate măsurile necesare atât în privința alegerei, cât și a aparatelor pe care le-a întrebuițat, pentru ca să prevină, orice prejudiciu ce s'ar fi putut cauza altuia. Responsabilitatea încetează de asemenea, când comitentul poate dovedi că, chiar cu toate precauțiunile luate, actul ilicit n'ar fi putut fi împiedicat.

În sfârșit, pentru ca patronul să fie răspunzător, articolul citat mai presupune o condițiune, aceea ca, actul ilicit comis de prepus, să fie într'un raport de

*) Vezi No. 76/915.

dependință cu operațiunea, cu care prepusul fusese însărcinat.

Prin ultimul aliniat, art. 831 dispune că, aceeași responsabilitate incumbă aceluia care, prin contract s'a substituit comitentului, în conducerea uneia din operațiunile prevăzute în prima parte a aceluiași articol.

În acest caz—după cum era și logic—responsabilitatea cade asupra aceluia, care în asemenea condițiuni a luat asupra sa conducerea operațiunii, cu deosebire însă, că, dacă victima daunei dovedește că, atât comitentul în alegerea aceluia căruia i-a încredințat direcțiunea operațiunii, cât și acesta din urmă, în alegerea aceluia care, efectiv a comis actul ilicit sunt în culpă în privința acestor alegeri, atunci vor răspunde solidar conform art. 840 din același cod. Ca ultimă consecință, dacă patronul nu poate fi găsit în culpă, referitor la alegerea făcută în persoana intermediarului său, acesta singur va fi responsabil.

Din cele spuse mai sus, se poate ușor deduce, marea deosebire ce există în această privință între codul german și codul nostru civil.

La noi, potrivit art. 1000, stăpânii și comitenții sunt răspunzători de prejudiciul cauzat de servitori și prepușii lor în funcțiunile ce li s'au încredințat. Același articol vorbește și de responsabilitatea părinților, a institutorilor și a artișanilor, iar prin ultimul aliniat apără pe aceștia din urmă de orice responsabilitate dacă dovedesc că, n'au putut împiedica faptul prejudiciabil. Această distincțiune nu o face însă pentru stăpâni și comitenți, de unde concluziunea că, în privința acestora nu este numai o presumpție de culpă, ci o adevărată responsabilitate obiectivă, născută odată cu comiterea delictului sau quasi delictului.

În sistemul legislațiunii noastre prin urmare, patronul nu va fi primit să dovedească, nici că, a luat toate măsurile de precauțiune în alegerea prepusului său, nici că, n'ar fi culpabil de vre-o neglijență în supraveghere. Severitatea e excesivă, și după cum observă Planiol¹¹⁾, e injust, să faci pe cineva responsabil pentru fapta altuia, atunci când, nu i se poate imputa nici o culpă.

Al doilea caz, în care codul german impune cui-va obligațiunea de a răspunde pentru faptele altuia, este cel referitor la minori și la acei cari — din cauza stărei lor fizice sau intelectuale—trebuesc supraveghiați. În acest caz, persoana care după lege, este obligată să exercite supravegherea, va fi responsabilă de daunele pe care cei puși sub autoritatea lor, le vor comite. Responsabilitatea încetează dacă, cel însărcinat cu supravegherea a satisfăcut această obligațiune, sau în cazul când, cu toată supravegherea exercitată, dauna, totuși s'ar fi produs.

Responsabilitatea trece asupra aceluia care, prin contract s'ar fi obligat cu supravegherea.

Ca și în cazul responsabilității patronului pentru prepuși săi, așa și când e vorba de minori sau de acei cari din cauza stărei lor fizice ori mintale, au nevoie de supraveghere, fundamentul responsabilității îl constituie tot o prezumpțiune de culpă, ce se deduce din lipsa de supraveghere. Prin urmare, ori de câte ori cei însărcinați după lege cu această supraveghere, vor dovedi că și-au îndeplinit această obligațiune, ori că, cu toate precauțiunile luate, dauna tot ar fi fost cauzată, responsabilitatea încetează.

Responsabilitatea bazată pe o presumpție de culpă, vedem prin urmare că, este aceeași ca și în codul nostru civil. Aplicațiunea însă, e mult mai restrânsă în codul german. În adevăr, sub imperiul codului nostru civil, răspund în același fel, părinții, institutorii și artișanii. Codul german, restrânge numărul persoanelor responsabile în asemenea cazuri, numai la cei legal însărcinați cu supravegherea. Astfel, nu vor putea fi declarați responsabili decât, părinții, tutorul sau curatorul, întru cât numai aceștia, au o îndatorire legală de supraveghere, iar institutorii numai atunci când vor fi fost substituiți reprezentanților legali¹²⁾. De altfel, probabil, la ei se referă și ultimul aliniat al art. 832, care face responsabili pe aceia cari, prin contract au luat asupra lor supravegherea. Tot asemenea, această dispozițiune nu se aplică stăpânilor în raport cu servitorii lor.

Codul german, întrebuintând expresiunea generică de reprezentanți legali, face să dispară controversa ce există în codul Napoleon, prin urmare și în codul nostru civil. La noi ca și la francezi, art. 1000 (1384 fr.) vorbește numai de părinți. Tutorii însă, cari în definitiv pe tot timpul tutelii, au aceleași îndatoriri de educațiune și supraveghere, nu sunt coprinși când e vorba să se stabilească răspunderea. De aici controversa. Doctrina franceză¹³⁾ e împărțită. Jurisprudența la început înclina pentru responsabilitatea tutorelui, în urmă însă a revenit și motivând că, analogia cu părinții nu este singură suficientă, să creeze presumpțiuni legale, tutorul rămâne în afară de ori ce responsabilitate.

La noi D-l Alexandresco¹⁴⁾ e de părere că tutorul nu poate fi făcut responsabil decât în cazul când ar fi în culpă. Într'un asemenea caz însă, culpa neputându-se presupune, va trebui dovedită. Pentru aceleași motive, responsabilitatea nu se aplică curatorilor interzișilor.

În legătură cu cele expuse mai sus, merită să fie relevată și o deosebire ce există între codul nostru și cel francez, referitoare la institutori. Codul nostru întrebuintează expresiunea de institutori, încât, se

¹²⁾ Saleilles, Théorie d'obligation, pag. 405.

¹³⁾ Planiol, II, 910. Vezi și Daloz: Nouveau code civil annoté, pag. 777.

¹⁴⁾ Alexandresco, V, pag. 524.

¹¹⁾ Planiol, II, No. 911.

va aplică atât institutorilor publici, cât și celor particulari. În Franța, până la votarea legii din 20 Iulie 1899, articolul corespunzător, era identic. La această dată însă, în urma criticilor aduse art. 1384 coresp. art. 1000 din codul nostru civil, s'a adăugat un alineat în cuprinderea următoare: „La responsabilité civile de l'Etat est substituée à celle des membres de l'enseignement public“. Aceasta s'a făcut cum spune Planiol¹⁵⁾, din pricina excesivelor sentințe judecătorești.

De altfel, nu e greu de văzut că, situațiunea institutorilor publici, nu este identică cu a celor privați. Cei dintâi, n'au libertatea alegerei nici în privința localului, nici a personalului, nici mai ales a elevilor. Responsabilitatea pe care le-o impune art. 1000 c. civ. român institutorilor publici pentru pagubele, pe care elevii puși sub supravegherea lor le comit, e arbitrară, încât, cu drept cuvânt legiuitorul francez, prin modificarea adusă art. 1384, trece asupra statului responsabilitatea, ce până la această modificare, era în sarcina institutorului public. La noi, în lipsa unei asemenea dispozițiuni, credem că, institutorii vor fi fără deosebire responsabili.

Responsabilitatea pentru daunele pricinuite de animale

Dacă un om — prevede art. 833 c. german — este omorât de un animal, sau dacă acesta numai vatămă corpul ori sănătatea cui-va, sau strică vre-un lucru, atunci acela care ține animalul, este obligat să despăgubească pe cel vătămat, de prejudiciul cauzat. După cum reese din felul cum e redactat acest articol, de data aceasta, legiuitorul german, a abandonat ideea de culpă, și a făcut un act ilicit, din simplu fapt al ținerii de către cineva a unui animal, care a provocat vre-o daună, în coprinsul acelei dispozițiuni. Responsabilitatea va fi prin urmare pur obiectivă, iar ca consecință imediată, deținătorului animalului, nu-i va fi permis să se apere, oricare ar fi cauzele cari au determinat dauna.

Prin urmare chiar minorul, — care potrivit art. 827 ar fi trebuit declarat iresponsabil — va fi ținut la obligațiunea de despăgubire, întrucât — cum observă și comentatorii francezi ai codului german¹⁶⁾ — nu mai e vorba de culpă ci de risc.

Responsabilitatea va exista în totdeauna, când dauna a fost cauzată în condițiunile art. 833, indiferent dacă, animalul e domestic ori sălbatic.

Articolul menționat când e vorba să arate cine anume va răspunde de paguba cauzată de animal, întrebuintează expresia „acel care-l ține (halten)“. După opiniunea tuturor comentariilor însă, prin

aceasta nu se înțelege numai decât însuși proprietarul animalului, ci oricare altă persoană, care-l are la dispozițiunea sa pentru un serviciu permanent, cum ar fi uzufructuarul, fermierul etc. De asemenea, pentru ca responsabilitatea să subsiste, nu e necesar ca deținătorul să-l aibă continuu în paza sa; astfel animalul scăpat, nu ridică obligațiunea de răspundere a aceluia, de sub paza cărui a scăpat.

Principiul pus în articolul citat, a părut însă prea riguros. Din această cauză, 8 ani mai târziu de la punerea în vigoare a codului german, a intervenit legea din 30 Mai 1908, care adăogă un nou alineat, prin care se face o distincțiune cu consecințe foarte importante.

Alineatul adăogat, apără de orice responsabilitate, pe proprietarul animalului, dacă animalul era destinat să servească unei industrii sau întreținerii proprietarului, și dacă proprietarul, cu ocaziunea întrebuintării acestui animal, a luat toate măsurile de supraveghere, sau dacă, chiar cu aceste măsuri luate, paguba totuși s'ar fi cauzat. Într'un asemenea caz prin urmare, nu va mai fi vorba de risc, ci de culpă. În sarcina deținătorului, nu va mai fi o responsabilitate obiectivă ci una subiectivă, rezultând din o presumpție de culpă, întemeiată pe neobservarea unei supravegheri necesare cu ocaziunea întrebuintării animalului. Responsabilitatea va dispărea cu mai mare cuvânt dacă, deținătorul dovedește că, cu toate îngrijirile puse, dauna tot s'ar fi produs. Dispozițiunea aceasta însă, nu e aplicabilă decât animalelor domestice (Hausthier).

Dacă cineva prin contract ia asupra sa paza unui animal, răspunderea pentru daunele cauzate de animal cad asupra sa, cu deosebire însă că, el nu răspunde decât dacă n'a luat toate precauțiunile necesare unei bune supravegheri. Va fi de asemenea dispensat de răspundere, dacă va dovedi că, chiar cu toate precauțiunile luate, dauna tot s'ar fi produs. Aceeași presumpție de culpă (art. 834).

Codul civil român prin art. 1001, declară răspunzător pe proprietarul unui animal, sau pe acela care se servește cu el și în cursul serviciului de prejudiciul cauzat, fie că animalul se află sub paza sa, fie că a scăpat.

După părerea unanimă, responsabilitatea pentru daunele cauzate de animale, se razimă pe o presumpție de culpă. De aci concluziunea că, proprietarul se va putea apăra, dovedind sau culpa victimei, sau forța majoră. Chestiunea care se discută însă, este, dacă această dovadă incumbă proprietarului în sensul, ca el să dovedească numai că a luat toate precauțiunile necesare, pentru ca animalul să nu fie în stare să comită prejudiciul, sau să facă dovadă, că victima e în culpă, ori să dovedească cazul fortuit.

Întrucât, responsabilitatea proprietarului se bazează pe o presumpție de culpă, credem că, acesta —

¹⁵⁾ Planiol, II, 909. Acest autor menționează cazul nenorocit al lui Leblanc, directorul unei școli, care fiind condamnat, pentru că un copil din școala lui, omorâse pe un altul a inebunit.

¹⁶⁾ Bufnoir, Code civil allemand, II, p. 403.

pentru înlăturarea prezumpției—va trebui să dovedească sau culpa victimei sau cazul fortuit¹⁷⁾.

În privința persoanei care va fi declarată responsabilă, codul român este mai complet ca cel german, adăugând pe lângă proprietar și pe orice altă persoană care se servește cu animalul. E bine înțeles însă că, prin persoanele ce se servesc cu dânsul, nu se înțeleg acelea care, în mod întâmplător au animalul în serviciul lor, afară doar, dacă prejudiciul cauzat a fost consecința imediată a culpei personale a acestora¹⁸⁾.

Responsabilitatea pentru lucruri

Dacă prin prăbușirea unui edificiu sau a oricărei alte lucrări unită de fond, sau prin dislocarea unei părți din acest edificiu, un om este omorât sau numai corpul ori sănătatea îi sunt vătămate, sau un lucru a fost stricat, posesorul fondului e obligat să repare dauna cauzată, într'atât cât, prăbușirea sau dislocarea sunt urmarea unui vițiu de construcție, sau a lipsei de întreținere. Obligațiunea de despăgubire încetează, dacă posesorul în scop de a evita pericolul, a observat îngrijirile cerute în raporturile bicinuite.

«Un posesor anterior al fondului e responsabil de pagubă dacă, prăbușirea sau dislocarea au loc înaintea unui an dela terminarea posesiunii sale, afară dacă, pe timpul posesiunii sale a observat îngrijirile cerute în raporturile obicinuite, sau dacă, prin observarea unor asemenea îngrijiri, posesorul ulterior, ar fi fost în măsură, să înlătore pericolul. Posesor în sensul acestei dispozițiuni, este posesorul pentru sine» (art. 836).

Din reproducerea articolului de mai sus, se vede deosebirea în această materie între codul german și codul civil român. Codul german, nu întrebuintează cuvântul de proprietar cum face art. 1002 din codul nostru, ci obligă pe posesor la repararea prejudiciului cauzat prin ruina unui edificiu. E vorba însă de posesorul pentru sine (Eigenbesitzer), de posesorul animo-domini, iar nu de un simplu detentor. Că, în majoritatea cazurilor, proprietarul va fi și posesorul — în sensul citatului articol — al imobilului, lucru e sigur; totuși, putându-se întâmpla ca, în timpul accidentului, proprietarul să nu aibă în posesiunea sa imobilul, codul german strămută responsabilitatea asupra posesorului.

O a doua deosebire consistă în întinderea responsabilității și pentru timpul când posesorul — sau mai corect fostul posesor — nu mai are posesiunea. Această responsabilitate însă, nu durează decât un an dela încetarea posesiunii și sub condițiunea ca posesorul anterior, să nu fi luat, pe timpul posesiunii sale, toate precauțiunile necesare, ca să înlă-

ture pericolul. Responsabilitatea posesorului anterior încetează, dacă dovedește că posesorul care i-a urmat ar fi putut — luând precauțiunile necesare — să înlătore pericolul.

În sfârșit, codul german ca întotdeauna doritor de situațiuni precise, arată anume, de ce natură trebuie să fie prejudiciul, pentru ca să existe obligațiunea de reparațiune.

În afară de aceste deosebiri, principiul care guvernează această materie, e aproape identic cu cel coresponzător din codul nostru civil. Prin urmare, proprietarul — posesorul în codul german — în principiu nu e responsabil, nici o presumpție de culpă nu e în potriua lui, deci, victima prejudiciului pentru ca să obțină reparațiunea, va trebui să dovedească unul din cele două cazuri de culpă: vițiul de construcție sau lipsa de întreținere. Odată însă, această dovadă făcută, proprietarul e în culpă și prin urmare responsabil. Se înțelege dela sine că, nu va fi loc la reparațiune, când prăbușirea s'a întâmplat din pricina unui caz fortuit, a unui cutremur de pildă. Într'un asemenea caz, orice precauțiuni luate de proprietar, ar fi fost inutile.

Soluțiunea este identică în codul german pentru posesorul edificiului, chiar dacă proprietatea fondului pe care edificiul e construit, ar aparține altuia. Cazul se poate întâmpla pentru drepturile de suprafață, cum ar fi de pildă, aceluși soțului care construiește pe terenul soției sale. Dacă o asemenea construcție s'ar prăbuși, daunele ce ar rezulta ar privi pe proprietarul edificiului (art. 837).

La noi, n'avem cunoștință, ca o asemenea speță să se fi ivit vre-odată. Din apropierea însă a dispozițiunilor dela cap. accesiunii cu art. 1002 c. civ., și cum numai proprietarul e declarat responsabil, ar urma ca proprietarul fondului să apară responsabil pentru construcțiunea altuia. Soluțiunea ar fi însă inechitabilă.

(Va urmă)

DEM. POLICHRON
Judecător de ședință Trib. Dolj

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 28 Noembrie 1914

Președenția d-lui C. R. MANOLESCU, președinte

Penelope Colonel C. Sorescu cu Thoma Metaxa ș. a.

Imprumutul contractat pentru minori.—Intrebuintarea împrumutului de către tutoare în alt scop decât în interesul minorilor.—Dacă minorii au acțiune contra creditorului ipotecar, pentru anularea ipotecei.— (Art 401, 402 și 1771 c. civ.).

Creditorul ipotecar nu poate fi ținut răspunzător cu anularea ipotecii, dacă se constată că împrumutul contractat a fost sau nu determinat de nevoile bănești, personale ale minorilor, sau dacă împrumutul a fost sau nu întrebuintat în realitate scopului pentru care a fost contractat, destul numai ca împrumutul contractat în numele minorilor să se fi făcut cu formele prescise de art. 401, 402 și 1771 c. civ.; că dacă minorii lezați au o acțiune, această

¹⁷⁾ În același sens Alexandresco, V, pag. 571.

¹⁸⁾ Daloz, Nouveau code civil annoté, pag. 805, tom. III.

acțiune nu poate fi îndreptată contra împrumutătorului, care a îngrădit actul său cu toate formele legale, ci contra tutorului sau consiliului de familie, care a încuviințat ipotecarea bunului minorilor fără nici un folos învederat pentru minori*).

Decizia 568/914.—Casată, după recursul făcut de Penelope Colonel C. Sorescu, decizia Curții de apel București s. II No. 107/911, dată în proces cu Thoma Metaxa ș. a.

Curtea,

Azultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier Gr. Ștefănescu ;

Pe d-nii avocați Paraschivescu-Ciurcu, Dissescu și Angelescu din partea recurentei, în dezvoltarea motivelor I, II, III și IV, renunțând a mai discuta al cincilea motiv ; și

Pe d-nii avocați Take Ionescu și Pantazi pentru intimați, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

«Eroare gravă de fapt exces de putere și violarea art. 401 combinat cu art. 1771 c. civl. Onor. Curtea de apel a anulat ipoteca mea de 10.000 lei care greva imobilul minorilor Metaxa din Capitală Bd. Elisabeta, reducându-mi creanța ipotecară la lei 1914, pe motiv că deși împrumutul contractat de tutoarea legală a minorilor s'a făcut cu formele legale precum : autorizarea consiliului de familie, avizul parchetului, omologarea tribunalului, totuși zice Curtea, s'a operat fără să existe o cauză prevăzută de lege de a se putea contracta pentru minori, săvârșindu-se în același timp o operațiune peste limitele mandatului de tutelă — a) Instanța de fond săvârșește o învederat gravă eroare de fapt afirmând inexact că n'ar fi fost în specie o cauză legitimă pentru care tutoarea a avut imputernicirea de a contracta împrumutul ipotecar. Ambele jurnale ale consiliului de familie, atât cel din 12 Ianuarie 1894 cât și cel din 28 Ianuarie 1894, arată o cauză de mare nevoie așa cum prescrie art. 401 și 1771 cod civ. căci continutul tutoarei legale, arătând că în momentul contractării împrumutului veniturile nu ajungeau să acopere cheltuielile necesare întreținerii minorilor. Această legitimă cauză de mare nevoie a fost verificată de Consiliul de familie aprobat prin menționatele avize care sau semnat și de consiliul îngrijitor testamentar și în fine s'au omologat după concluziunile conforme ale Ministerului public de Tribunalul respectiv prin anumite jurnale ;

b) «Instanța de fond săvârșește în același timp și un învederat exces de putere și deciziunea sa cade într-o contradicție flagrantă. În adevăr pe de o parte Curtea recunoaște că atunci când este vorba de a examina dacă nevoile pentru care împrumutul a fost contractat erau reale sau fictive, ea nu are cădere de a o face, căci autorizarea consiliului de familie și autorizarea tribunalului pun pe creditor la adăpostul unor asemenea cercetări ceace este just și exact în drept, iar de altă parte aceiași Curte discută dacă împrumutul a fost contractat ca să plătească datoriile personale ale minorilor sau altceva și numai astfel ajunge la respingerea apelului nostru, ceace constituie un exces de putere și face ca deciziunea Curței să fie în contradicție cu ea însăși.

c) «In al treilea rând instanța de apel violează precitații articoli de lege, pentrucă prin interpretarea lor a depășit limitele căderii sale. Am înțelege să se admită că . . . pentru

nulitatea un act juridic de împrumut acolor cari au fost minori numai pentru viții de formă adică în cazul când actul nu s'ar fi făcut cu formele prescrise de art. 401 c. civ. Dar onorata Curte de apel recunoaște valabil și legal împrumutul meu sub acest punct de vedere. Așa fiind nu putea și nu avea dreptul instanța de fond să admită această acțiune în nulitate a acestor minori deveniți majori, pentru viții de fond față mai ales cu spiritul extelor sus enunciate, cu doctrina și jurisprudența în materie. În adevăr, odată ce există un aviz al consiliului de familie omologat de tribunal cu formele prescrie de art. 401 c. civ. efectele juridice ale acestor acte acoper pe terții împrumutători de bună credință în contra oricărei acțiuni în nulitate a minorilor deveniți majori.

«In zadar s'ar invoca că altele ar fi motivele împrumutului făcut decât acele arătate în actul autorizat și omologat, sau că tutoarea ar fi cheltuit bani cum i-ar fi plăcut, sau chiar că ar fi dăruit din ei la fii majori (unii din fii majori); actul juridic de împrumut ipotecar fiind odată investit cu toate formele prevăzute de art. 401 și 1771 cod civil își are deplină valoare juridică și obligă erga omnes pe minori față de împrumutătorii lor. Un atare act juridic se presupune ca fiind făcut de minori, ca și când dânsii ar fi fost majori el fiind făcut de tutoare în limitele mandatului în cât factum tutoris factum pupilli. Dacă însă tutoarea a întrebuițat rău îndatoririle sale sau a lucrat vătămând interesele minorilor, faptul ei nu se reștrânge asupra terțiilor de bona fide, ci dă numai dreptul minorilor devenind majori a trage la răspundere materială pe fosta lor reprezentantă juridică — atât tot și nimic mai mult. O singură excepțiune devine admisibilă, care înă în specie numai n'a alesat-o; numai când s'ar dovedi în fapt fraudă, adică că prin manopere măștesugite s'ar fi reușit a se eluda prescripțiunile legii protectoare minorilor.

«In atare unic caz este competente și în drept judecătorul fondului ca să cerceteze și să stabilească existența unor atari manoperi și să anuleze actul de înstrăinare făcut în baza lor spre detrimentul minorilor»

Având în vedere că din deciziunea supusă recursului se constată că în anul 1894, intimata Paulina Metaxa în calitate de tutoare legală a intimaților Constanța Metaxa azi G. Burcel, Ana Oprescu azi Steriade și Thoma Metaxa, toți minori la acea epocă în baza avizului consiliului de familie omologat de Tribunal a contractat un împrumut de zece mii lei dela Colonel Sorescu ipotecând un imobil al minorilor situat în Bd. Elisabeta ; Devenind majori intimații susnumiți au atacat în nulitate ipoteca constituită, între altele și pe motivul că suma împrumutată și pentru care se obținuse avizul consiliului de familie omologat de tribunal nu era destinată a acoperi nevoile minorilor ci a se plăti datoriile personale ale tutoarei ;

Având în vedere că atât tribunalul de primă instanță, cât și Curtea de apel au admis în parte acțiunea anulând ipoteca luată pe imobilul minorilor pentru garantarea acestui împrumut reducând creanța și inscripțiunea ipotecară la suma de 1914 lei, sumă recunoscută de intimați că a folosit la plata datoriilor lor personale și anulând-o pentru rest ;

Că, spre a hotărâ astfel instanța de fond constată că împrumutul a fost autorizat de consiliul de familie spre a se plăti datoriile făcute de tutoare cu cheltuielile boalei din urmă a părintelui minorilor, cu cheltuielile de înmormântare și cu întreținerea a opt minori justificându-se că cheltuielile întrec veniturile și decide, bazată pe dispozițiunile art. 339 c. civil, că aceste cheltuieli cad direct în sarcina tutoarei legale, care are uzufructul întregii averi și deci ele nu puteau privi pe

* Acest rezumat a fost publicat în No. 8/915, pag. 68.

minori; că, tutorii nu pot fi autorizați a angaja avutul minorilor prin împrumuturi, decât spre a se liquida datoriile acestora și a stinge pasivul lor, sau pentru nevoile lor, iar nu ca să plătească datorii ce nu sunt ale minorilor personale; că, operațiunea ce are de scop să greveze în acest mod avutul minorilor este izbită de nulitate, neputând fi făcută nici de tutor singur, nici cu autorizarea consiliului de familie și justiției care are numai menirea a complecta capacitatea tutorelui fără a-l îndrăgii însă a săvârși operațiuni în afară de cadrul prevăzut de lege și peste limitele mandatului său;

Considerând că, art. 401 și 402 cod. civil, prevăd că tutorul nu poate înstrăina și ipoteca imobilele minorilor decât cu împuternicirea consiliului de familie care nu se va da decât în cazuri de mare nevoie sau de un folos învederat pentru minor și cu aprobarea tribunalului, iar art. 1771 prevede că bunurile minorilor nu se pot ipoteca decât pentru cauzele și cu formele prescise de lege;

Considerând că din cele expuse mai sus rezultă că ipoteca constituită pe imobilul minorilor Metaxa pentru plata împrumutului contractat în numele lor, a fost autorizată de consiliul de familie printr'un avis omologat de tribunal și prin care se arată, socotindu-se veniturile și cheltuielile, nevoile urgente ale minorilor, ce au a se acoperi din împrumut;

Considerând că, în asemenea condițiuni constituită ipoteca, împrumutătorul este pus la adăpostul oricăror acțiuni din partea minorilor, ale căror interese ar fi lezate;

Că, în cazul de față fiind cert că cerințele art. 1771 c. civil au fost îndeplinite pentruca ipoteca să fie perfect valabilă, fiind făcută și cu formele cerute de lege; avizul consiliului de familie și omologarea tribunalului și pentru cauze legale, nevoile minorilor, a căror apreciere cade în exclusivă competență a consiliului de familie și a tribunalului care i-a omologat avizul;

Considerând că, așa fiind, creditorul ipotecar nu poate fi ținut răspunzător cu anularea ipotecii dacă împrumutul contractat a fost sau nu în realitate determinat de nevoile bănești personale ale minorilor sau dacă a fost sau nu întrebuițat în realitate scopului pentru care a fost contractat;

Că, dacă minorii lezați printr'un asemenea aviz au o acțiune, apoi aceasta nu poate fi îndreptată în contra împrumutătorului care a îngrădit actul său cu toate formele cerute de lege, ci contra tutorului sau contra consiliului de familie care au încuviințat la ipoteca bunului minorilor, fără a se satisface o nevoie urgentă a acestora și fără un folos învederat;

Considerând că instanța de apel, anulând totuși creanța și inscripțiunea ipotecară decizând că ea nu este contractată pentru cauze legale întru cât împrumutul nu a fost făcut pentru plata datoriilor personale ale minorilor, a săvârșit un învederat exces de putere și a depășit limitele căderii sale, violând în același timp art. 401 combinat cu 1771 cod. civil și deci fără a mai intra în discuțiunea celorlalte motive care devine inutilă, urmează a admite acest prim motiv ca întemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. III

Audiența dela 20 Noembrie 1914

Președinția d-lui I. B A Ș T E A, Consilier

Ministerul Cultelor cu Al. Fălcoianu

Decizia civilă No. 177

Obiecte afectate cultului religios — Dacă ele pot face obiectul unei tranzacțiuni. (Art. 963 și 966 c. civ. art. 6 din legea clerului mirean și art. 20 și 22 din regulam. monum. istorice)

După art. 963 c. civ. numai lucrurile ce sunt în comerț pot face obiectul unui contract, iar după dis-

pozițiunile art. 966 c. civil, obligațiunile fondate pe o cauză ilicită, nu pot avea niciun efect;

Prin urmare, odoarele bisericești cum și toate obiectele sacre cari au servit unei biserici fiind atât după canoanele bisericii ortodoxe de răsărit cât și după art. 6 din legea asupra clerului mirean și art. 2 și 22 din regulamentul monumentelor istorice, bunuri sfinte și obștești, nu se pot vinde nici cumpăra.

Curtea.

Asupra apelului făcut în termen de Ministerul cultelor și instrucțiunii publice, Administrația Casei Bisericești, contra sentinței civile a tribunalului Ilfov, s. I, No. 457 din 1913, prin care i s'a respins ca nefondată acțiunea intentată prin petiția înregistrată la No. 5167 din 1912 contra lui Al. Fălcoianu;

Având în vedere că, prin această acțiune, apelantul cere obligarea numitului Al. Fălcoianu să-i restituie pentru biserica Sf. Treime din Urziceni: o tăviță de argint, o tupsie, un potir cu tăvița lui, o candelă de argint, o cutie de argint pentru sfintele daruri, ce au servit cultului religios la zisa biserică și pe care dânsul le-a ridicat în mod neregulat și fără nici un drept, în caz de refuz, la plata sumei de 5⁰⁰⁰ lei;

Având în vedere concluziunile serie depuse de părți la prima instanță și cele orale puse azi înaintea Curții de reprezentantul apelantului, motivele din sentința apelată, și celelalte acte și lucrări dela dosar, din care rezultă în fapt următoarele:

În luna Iulie 1911, intimatul făcând o cerere episcopiei bisericii Sf. Treime din Urziceni, să fie autorizat a ridica dela acea biserică obiectele a căror restituire se cere azi, pe care se află iscăliturile și portretele strămoșilor săi Fălcoeni, cu obligațiune de a le înlocui cu alte noi de aceeași natură, epitropia i-a încuviințat-o, iar această deciziune a fost abrotată și de administrația Casei Bisericești prin adresa No. 20.752 din 1911;

Intimatul primind obiectele vechi le-a înlocuit cu altele noi, precum se obligase, însă Administrația Casei Bisericești revenind asupra aprobării date, îl somează în Ianuarie 1912, să restituie obiectele ridicate și numitul refuzând, Ministerul cultelor i-a intentat acțiunea de față, cerând anularea convențiunii și restituirea obiectelor de mai sus, nefiind susceptibile de a deveni proprietate particulară din cauza naturii și destinațiunii lor. Tribunalul, fără a discuta motivul invocat, a respins acțiunea ministerului, pentru considerațiunea că învoiala fiind executată de fapt, prin predarea de bună voie a obiectelor, reclamantul nu s'ar găsi în drept nici să ceară restituirea lor și mai puțin să atace învoiala făcută, chiar dacă a fost făcută în mod nelegal;

Având în vedere că, în drept, potrivit art. 963 c. civ., numai lucrurile ce sunt în comerț pot face obiectul unui contract, iar după dispozițiunile art. 966 obligațiunile fondate pe o cauză ilicită nu pot avea niciun efect;

Considerând că, atât după vechile canoane ale bisericii ortodoxe de răsărit, care după Constituție este biserica dominantă în Stat, cât și după art. 6 din legea asupra clerului mirean și art. 2 și 22 din regulamentul pentru conservarea monumentelor istorice, bisericile ca și odoarele bisericești sunt bunuri sfinte și obștești și nu se pot vinde nici cumpăra;

Considerând că interzicerea înstrăinării obiectelor ce au servit cultului religios mai rezulă și din regulamentul legii pentru înființarea administrației Casei Bisericești, care prin art. 112 prevede că chiar obiectele sacre rămase dela un călugăr, după moartea sa, rămân proprietatea mănăstirii și nu se pot moșteni;

Căcu atât mai mult, și pentru respectul datorit cultului, nu pot face obiectul tranzacțiilor comerciale, obiectele sacre ce au servit unei biserici, ca în speță, un șir întreg de ani la oficierea cultului religios;

Că, prin urmare, și în cazul de față obiectele ridi-

cate de intimat din biserica Sf. Treime din Urziceni, fiind din cele ce au servit la celebrarea cultului religios, nu puteau face obiectul nici unui fel de transacțiuni;

Că, dar, fără a mai discuta chestiunea de nulitate din punctul de vedere al formalităților de îndeplinit, convențiunea invocată de intimat în justificarea deținerii obiectelor în discuțiune, conținând o cauză ilicită, e radical nulă și ca atare trebuie socotită ca fără nici o valoare;

Că, astfel fiind, acțiunea apelantului e întemeiată și deci intimatul urmează să fie obligat să restituie obiectele pretinse, contrariu să plătească valoarea lor;

Considerând că Curtea, apreciind asupra acestui punct și ținând socoteală atât de valoarea materială și artistică a obiectelor, cât mai ales de valoarea istorică și pioasă ce reprezentau prin natura și destinațiunea lor, fixează la 30.000 lei suma ce intimatul urmează să plătească apelantului în cazul când nu le va restitui în natură;

Pentru aceste motive, admite apelul, etc.

(ss) I. Baștea, Eft. Antonescu, Al Juca

TRIBUNALUL ILFOV, S. II Comercială

Audiența dela 28 Octombrie 1915

Președenția d-lui TITU MAGHERU, președinte

Sentiința comercială No. 1461

S. L. Cornea cu Banca de Credit Român

Acțiune cambială — Rămânerea ei în nelucrare timp mai mult de un an dela intentare — Dacă se poate perima față cu dispozițiile legii excepționale a moratoriului din 23 Decembrie 1914. — Admisibilitate. — (Art 257 pr. civilă și 903 c. com.)

Legea excepțională a moratoriului din 23 Decembrie 1914, nefiind o lege cu caracter de ordine publică în sensul că s'ar putea invoca chiar din oficiu de Tribunal în lipsa părții în drept de a se prevala de această lege, este admisibilă cererea de perimare a acțiunii ce s'a introdus de părât, întrucât reclamantul a lăsat în părăsire acțiunea timp mai mult de un an.

S'au ascultat d-nul avocat Flamanda pentru S. L. Cornea și d-nii avocați Paucher și Wortman pentru Banca de Credit Român.

Tribunalul,

Asupra cererii de perimare făcută de S. L. Cornea prin petiția reg. la No. 1463/915 prin care cere a se declara perimată acțiunea făcută de Banca de Credit Român prin petiția reg. la No. 364/914;

Având în vedere actele și lucrările din dosar cum și susținerile părților și referatul d-lui Grefier;

Având în vedere că părâta Bancă de Credit Român susține că cererea de perimare urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, pentru motivul că acțiunea de față fiind referitoare la o creanță a unei firme din streinătate, ea era suspendată prin însuși efectul legii excepționale asupra moratorului și pentru aceasta nu a mai urmat judecarea acțiunii ce intentase;

Având în vedere că pentru a se admite susținerile părții defendoare, urmează a se examina dacă legea excepțională de mai sus, este sau nu de ordine publică, adică dacă s'ar putea invoca din oficiu de Tribunal, chiar în lipsa părții în drept a se prevala de această lege;

Având în vedere că din legea excepțională a moratorului din 23 Decembrie 1914 reese că scopul principal al legiuitorului a fost ca din spirit de equitate și față de împrejurările anormale prin care trecem, să facă ca și comercianții debitori de la noi din țară să aibă față de creditorii lor din streinătate o situație egală cu aceea pe care o are debitorii din streinătate prin legi de aceeași natură, votate tot în aceste împrejurări anormale față de creditorii din alte țări, pentru că nu ar fi fost drept

ca comercianții noștri să fie obligați a-și plăti datoriile către comercianți din streinătate, iar ei să nu poată încasa datoriile de la comercianții din țările streine unde li s'ar acordat moratorii;

Că dacă legiuitorul a acordat prin această lege avantajii pentru cei cari s'ar găsi în situațiuni dificile, nu este mai puțin adevărat că nu a înțeles a împiedica pe cei cari nu s'ar găsi în asemenea situațiuni a-și aranja afacerile cu creditorii din streinătate fie pe cale de judecată, fie de bună voie, așa ca să fi putut foarte bine ca reclamantul din acțiunea a cărei perimare se cere, azi, plătind citațiunile la ziua sorocită pentru judecare părâtul să nu-i fi ridicat excepțiunea legii moratorului și procesul să se judece în fond fără ca Tribunalul să fi putut din oficiu pe baza legii moratorului, să suspende judecarea procesului;

Având în vedere că potrivit dispozițiunilor art. 257 din pr. civ. și 903 din cod com. contra aceluia care a lăsat în suspensie sau care a părăsit timp de un an acțiunea, opozițiunea apelul sau recursul său, partea interesată poate să ceară perimarea;

Că în speță de la 1 Octombrie 1914 data ultimului act de procedură și până la 3 Octombrie 1915 data cererii de perimare a trecut un an, în care timp nu s'a mai urmat nici un act de procedură contradictoriu.

Că astfel, fiind cererea de perimare devine fondată și urmează a se admite;

Pentru aceste motive Tribunalul admite etc.

(ss) T. Magheru, St. Stanovici

Grefier (s) Brătianu

Judecătoria ocol. rural Arcești-Romanați

Audiența dela 18 Iulie 1915

Carte de judecată civilă No. 101

Andrei Smedescu cu Vasile Drăgan

Vânzare. — Eșire din indiviziune. — Partaj. — Dacă cumpărătorul de drepturi succesoriale n'a fost citat spre a lua parte la darea hotărârii de eșire din indivizie, se poate considera că a fost reprezentat de autorul său pentru a i se putea opune hotărârea dobândită? — Soluție negativă. — (Art. 723 din codul civil).

Cumpărătorul de drepturi succesoriale fiind un succesor cu titlu particular, el nu poate să fie reprezentat de autor în ce privește hotărârea definitivă ce se pronunță contra autorului după transmisiunea dreptului real, de oarece în urma transmiterii vânzătorul desbrăcându-se de drepturile sale reale, este prin aceasta fără calitate să-l reprezinte în justiție.

Judecata,

Având în vedere acțiunea reclamantului Andrei Smedescu din comuna Cepari cu petițiunea în reg. la No. 237/915, prin care a cerut partajarea averii defunctului Mihai Chilarez în baza sentiinței definitive a Tribunalului Romanați No. 736/909, prin care s'a admis eșirea din indiviziune a celor cinci moștenitori ai def. Mihai Chilarez pentru toată averea numitului și care este cea următoare: 1) un codru pământ în comuna Cepari, cu o casă pe el construcție de lemn cu două camere acoperită cu coceni, lung de 31 metri, lat de 34 metri, veșin la răsărit cu Marin I. Popa, apus cu strada comunei Cepari, la miază-noapte cu ulița și la miază-ziu cu Andrei Smedescu; 2) un loc arabil situat în dosul Beica hotarul comunei Cepari lung de 46 metri și lat de 6 metri, vecin la răsărit cu Dumitru B. Cătanu și poteca fântânei, la apus cu Tudor I. Oancea, la miază-noapte cu Ana N. B. Călărășu și Ana I. B. Manolache și la miază-ziu cu Marin I. Popa; 3) una bucată pământ situată în comuna Cepari lungă de 111 metri și lată de 23 metri vecină la răsărit cu Barbu Ion Diaconu, la apus cu Nițu Oprea, la miază-noapte cu Moșt. Ilie Constantin, la miază-ziu cu Ion M. Dița; 4) un loc de pământ situat în dealul dosul Beica hotarul Cepari lat de 6 me-

tri și lung de 360 metri vecin la răsărit cu Nicolae Calotescu, la apus cu drumul dealului, la miază-noapte cu Marina G. Cociși și la miază-zi cu Marin A. Floarea; 5) un petec loc arabil, via boerească în hotarul Cepari lung de 74 metri lat în vale de 34 metri, la mijloc de 15 metri și în deal de 7 metri, vecin la răsărit cu Ion T. Oancea, la apus cu I. D. Preduși, la miază-noapte cu Dumitru Pană și la miază-zi cu Maria D. Vasile;

Având în vedere că, în prealabil pârâțul Vasile Drăgan, prin avocații săi a cerut să se respingă acțiunea introdusă de reclamantul Andrei Smedescu contra clientului său, pentru motiv că acțiunea de admitere în principiu obținută prin sentința Tribunalului nu-i poate fi opusă clientului său, care n'a luat parte la acțiunea de eșire din indiviziune, astfel că nu s'a pronunțat contradictoriu față de el;

Având în vedere opunerile făcute de partea adversă, că numitul pârât a fost reprezentat de autorul său vânzătorul către el, și că această obiecțiune în celelalte procese anterioare, acțiunii de față, n'a mai făcut-o;

Având în vedere susținerea pârâțului Vasile Drăgan că sentința Tribunalului, prin care s'a admis eșirea din

indiviziune nu-i este opozabilă întrucât a fost pronunțată în urma cumpărării sale și dânsul nu a figurat în proces;

Considerând că, cumpărătorul fiind un succesor cu titlu particular, el nu poate să fie reprezentat de autor în ce privește hotărârea definitivă ce se pronunță contra autorului după transmiterea dreptului real, de oarece în urma transmiterii, vânzătorul desbrăcându-se de drepturile sale reale este prin aceasta fără calitate să-l reprezinte în justiție;

Că, prin urmare, cumpărătorul dobândind asupra lucrului un drept de proprietate distinct de al autorului său, acest drept, cum și interesul ce-l are spre al conserva lucrul în patrimoniul său, nu pot fi compromise prin hotărârea pronunțată față de autor în urma vânzării;

Că, astfel fiind a se admite acțiunea reclamantului așa cum a fost formulată este a se viola dispozițiunile art. 1201 cod civil.

Pentru aceste motive, Judecata admite, etc.

Judecător (s) Tiberiu Mavrodineanu.

Grefier (s) T. Constantinescu

REZUMATELE JURISPRUDENTEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE

CASAȚIE S. I

Recurentul Gr. Pristăvescu prin d-l avocat I. Vasilescu.

Intimatul Anton Doiciu prin d-l avocat Al. Cerban.

* **Contracte.** — **Clauza rezolutorie.** — **Efecte.** — **Culpa părții față de care se invoacă.**

Inchiriere. — **Proprietar.** — **Chiriaș.** — **Turburarea folosinței.** — **Plata chiriei.** — **Refuz.** — **Lipsa de culpă.**

Instanța de apel. — **Hotărâre.** — **Considerente.** — **Dispozitiv.** — **Eroare grosieră de fapt.** — **Casare.** — **Art. 1439, 1420 și 1427 cod. civil.**

a) Clauza rezolutorie fiind consecința și sancțiunea neîndeplinirii unei obligațiuni, ea nu-și produce efectul decât atunci când este dovedită culpa părții, față de care se invoacă această clauză, adică să se stabilească în prealabil neîndeplinirea obligațiunei acelei părți

b) Dacă proprietarul nu-și îndeplinește obligațiunea de a garanta pe chiriaș de folosința lucrului închiriat, făcând să dispară turburarea adusă acelei folosințe, chiriașul este în drept să refuze plata chiriei până la încetarea turburării, în care caz el nefiind în culpă, pactul comisoriu nu poate să se opereze contra sa.

c) Se comite o eroare grosieră de fapt, care atrage casarea deciziunei, când înaintea Curței apelantul justificând plățile făcute, această instanță pe de o parte constată prin considerentele sale că din suma prevăzută în dispozitivul sentinței primei instanțe apelantul a rămas debitor numai pentru un rest, iar pe de altă parte prin dispozitivul deciziunei sale omite să rectifice dispozitivul sentinței apelate, pe care o confirmă în toful. (Cas. I, decizia No. 537 din 13 Octombrie 1915, prin care s'a casat decizia Curței de apel Buc. s. II, No. 156/915).

CASAȚIE S. II

Recurentul Constantin Maeri în persoană.

Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Delict de presă. — **Persoană responsabilă ci-**

* Cele însemnate cu * steluță vor fi publicate în extenso în numerele viitoare.

vilmente. — **Prescripția acțiunii civile.** — **Art. 593 și 594 pr. penală.**

Acțiunea civilă de daune, fie că s'a intentat contra autorului direct al prejudiciului cauzat printr'un delict de presă, fie că s'ar fi intentat contra unei persoane civilmente responsabilă de faptul altuia, în ambele cazuri o asemenea acțiune se prescrie, potrivit art. 593 al. III și 594 al. II din procedura penală, ca și acțiunea publică, prin patru luni socotite din ziua faptului publicației.

Imprejurarea că persoana prejudiciată se află în străinătate la data publicației nu poate avea de efect să oprească cursul prescripției. (Cas. s. II, decizia penală 2138 din 21 Septembrie 1915, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei Curței cu jurați din județul Ilfov No. 43/915).

CASAȚIE S. III

Recurentul Rădu Ivănescu, lipsă.

Intimata Ad-ția financiară Romaniți prin d-l avocat Paraschivescu.

Industria națională. — **Acordarea avantajelor legii industriale.** — **Dacă ele încetează în caz de schimbarea proprietarului fabricii.** — **Art. 1 legea pentru încurajarea industriei naționale.**

Potrivit art. 1 și urm. din legea pentru încurajarea industriei naționale, înlesnirile și foloasele arătate în această lege se acordă fabricii, adică întreprinderii industriale, iar nu în persoana proprietarului fabricii, de unde urmează că odată ce s'a acordat unei fabrici avantajele legii, acea fabrică trebuie să beneficieze pe tot timpul pentru care i s'au acordat foloasele, independent dacă s'a schimbat proprietarul fabricii.

Prin urmare, pe cât timp acele avantajii nu au fost ridicate fabricii pe cale administrativă, în cazul de ne-supunere la îndatoririle statornicite prin lege, acele avantajii nu pot fi tăgăduite numai pe simplul motiv că s'a schimbat proprietarul întreprinderii, noul proprietar neavând trebuință de o nouă autorizare a Consiliului de miniștri. (Cas. s. III, decizia fiscală 267 din 17 Iunie 1915, prin care s'a casat decizia Comis. de apel din jud. Romaniți No. 100/915).